
Тетяна КУЗНЕЦОВА
(Коростень, Україна)

ІННОВАЦІЙНІ ОСВІТНІ СТРАТЕГІЇ І ТЕХНОЛОГІЇ У СИСТЕМІ ДОДАТКОВОЇ ОСВІТИ ВИХОВАТЕЛІВ

Якість освіти визначається ступенем відповідності результатів освітнього процесу вимогам соціокультурної ситуації. Сучасна освіта, що швидко змінюється, зацікавлена у мобільному професіоналі, готовому діяти в ситуації невизначеності. Це робить надзвичайно актуальною ідею безперервної освіти, тобто, освіти протягом всього життя. Відповідальність за реалізацію цієї ідеї лежить не тільки на закладах освіти, але й великою мірою на самій людині, її здатності до постійної самоосвіти. Необхідність розвитку цієї здібності у студентів ставить перед системою педагогічного освіти завдання переходу до компетентнісної освітньої моделі. Антагонізм компетентнісної моделі знань полягає не в запереченні значимості знань, а в іншому розумінні їх ролі та місця в освітньому процесі. У компетентнісній моделі знання стають засобом формування компетенції, а компетенція – це інтегративна, комплексна якість, що включає: знання, які розуміються не як сума засвоєних відомостей з предмету, а як знання змісту діяльності, програми діяльності можливості реалізувати ці знання або на рівні автоматизованих навичок, або на рівні вмій та сформованого досвіду; цінності – усвідомлення та осмислення суб'єктом того, що означають ці події для нього, тобто, їх особистісний зміст; емоційно-вольове регулювання – ситуативне управління власною поведінкою та діяльністю; готовність – мобілізаційний стан, швидке включення у роботу [1]. Прийняття компетенції як мети освітнього процесу потребує зміни її стратегії. У традиційній моделі освітній процес має такі етапи: пояс-

нення нового матеріалу, закріплення, контроль. У закладі вищої освіти це закріплено в лекційно-семінарській системі і традиційно розташовувати розклади видів занять у такій послідовності: спочатку лекція, потім семінарські та практичні заняття. На лекції інформація здебільшого транлюється у готовому вигляді. Навіть якщо викладач реалізує принцип зв'язку навчання з життям і наводить приклади практики, вони найчастіше залишаються для студентів інформацією / ілюстрацією, а не компонентом професійної компетенції. Семінарські заняття продовжують роботу з інформацією – або відтворення почутого на лекції, або розширення та поглиблення його додатковими порціями інформації, почерпнутими студентами з рекомендованої літератури. Таким чином, домінує вербальний (словесний) спосіб навчання. Практичні заняття, певною мірою, наближають навчання до професійної діяльності, якщо викладач використовує не предметно, а професійно орієнтовані завдання. Однак у будь-якому випадку, ці заняття націлені на вироблення автоматизованих навичок та підготовку до виконання типових завдань. Така побудова освітнього процесу отримала назву інформаційно-вправничої форми навчання, тому що на першому місці в ній інформація, а потім – вправи. Для компетентної моделі можливі інші стратегії – задачна та проблемна [2]. Сутність задачної стратегії полягає в тому, що ядром її є не вправа, а завдання, у формулюванні якого міститься відоме та невідоме. Студентам необхідно спочатку спробувати виконати завдання на основі раніше засвоєних, відомих способів, а потім самостійно знайти проблему та виробити на її основі спосіб розв'язання задачі.

Таким чином, змінюється логіка процесу: теоретичні знання не транлюються викладачем до виконання завдання студентами – вони набуваються самостійно, як рішення задачі. Практичну спрямованість процесу надає завдання, безпосередньо пов'язане із професійною діяльністю.

Проблемна стратегія ґрунтується на проблемі. Проблема – це суперечлива ситуація, для вирішення якої: людство або ще не виробило методу, або не має єдиної загальноприйнятої точки зору,

або створені засоби є способом ускнення лише певного аспекту проблеми [3].

Структура проблемної стратегії: виділення позицій у проблемній ситуації, вибудовування взаємної критики позицій, аналіз суперечностей між позиціями, фіксація предмета суперечностей, постановка проблеми, самовизначення студента щодо проблеми [3].

Проблемна стратегія освітнього процесу відповідає компетентнісній моделі освіти: вона занурює у ситуацію невизначеності та стимулює самовизначення, в ній немає готових відповідей, але є процеси розуміння, мислення, рефлексії, які формують мобільність.

Таким чином, викладачі системи додаткового освіти дорослих уникають передачі слухачам готового предметного знання, а орієнтуються на те, щоб підвищення кваліфікації та перепідготовка вихователів виконували як компенсаторну, так і розвивальну функції.

ЛІТЕРАТРА

1. Дичківська І. Інноваційні педагогічні технології : навч. посіб. Київ : Академвидав, 2004.
2. Педагогічні технології у неперервній професійній освіті : монографія / за ред. С.О. Сисоевої. Київ : ВПОЛ, 2001. 502 с.
3. Пінчук В. Інноваційні процеси – підґрунтя проектування нових освітніх технологій. *Освіта і управління*. 1998. Т. 2. Ч. 3. С.89–92.